

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 50/05-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. februára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Terézie Repaskej, bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. A. P., so sídlom K., vo veci namietaného porušenia jej základných práv, a to práva zúčastňovať sa na správe vecí verejných priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov, ako aj práva za rovnakých podmienok na výkon funkcie starostu obce až do doby zloženia sľubu novozvoleného starostu priebehom a výsledkom zasadania Obecného zastupiteľstva obce B. konaného 30. júna 2000, na ktorom sa rozhodlo o odvolaní Terézie Repaskej z funkcie starostky, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Terézie Repaskej o d m i e t a z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2004 doručená sťažnosť Terézie Repaskej, bytom B. 9 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. A. P., so sídlom K., vo veci namietaného porušenia jej základných práv, a to práva zúčastňovať sa na správe vecí verejných priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov, ako aj práva za rovnakých podmienok na výkon funkcie starostu obce až do doby zloženia sľubu novozvoleného starostu priebehom a výsledkom zasadania Obecného zastupiteľstva obce B. (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“)

konaného 30. júna 2000, na ktorom sa rozhodlo o odvolaní Terézie Repaskej z funkcie starostky.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola vo voľbách v roku 1998 zvolená za starostku obce B.. Podľa sťažnosti sťažovateľka v súlade so zákonom zvolávala zasadnutia obecného zastupiteľstva a riadne si plnila povinnosti vyplývajúce z funkcie starostky. Na 30. jún 2000 zvolala riadne zasadnutie obecného zastupiteľstva a predložila návrh programu. Poslanec P. K. navrhol doplnenie programu o bod odvolanie starostky. Sťažovateľka navrhla, aby sa k tomuto bodu zvolalo mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva. Keďže viacerí poslanci rušili priebeh zasadnutia, sťažovateľka najprv prerušila rokovanie a následne zasadnutie obecného zastupiteľstva ukončila. Z priloženej dokumentácie vyplýva, že poslanci pokračovali v rokovaní a rozhodli počtom šiestich poslancov o odvolaní sťažovateľky z funkcie starostky z dôvodu, že hrubo a opakovane zanedbáva svoju funkciu. Poslanci zároveň rozhodli o tom, že sťažovateľku budú vo funkcii starostky zastupovať do vyhlásenia nových volieb zástupca starostu obce P. K. a traja ďalší poslanci. Zároveň poslanci rozhodli o zablokovaní účtu obce.

Sťažovateľka namieta nezákonnosť uznesenia obecného zastupiteľstva z dôvodu, že sa na hlasovaní zúčastnil M. K., ktorého mandát poslanca podľa jej tvrdenia zanikol 28. februára 2000, ďalej z dôvodu, že zasadnutie obecného zastupiteľstva bolo riadne ukončené, a teda ďalší priebeh zasadnutia bol v rozpore so zákonom. Sťažovateľka zároveň namieta neexistenciu dôvodov, o ktoré obecné zastupiteľstvo oprelo uznesenie o jej odvolaní z funkcie starostky, keďže zasadnutia obecného zastupiteľstva zvolávala pravidelne a v súlade s lehotami ustanovenými zákonom, pričom toto tvrdenie doložila zápisnicami z jednotlivých zasadnutí obecného zastupiteľstva. Sťažovateľka zvolala na 5. júl 2000 mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva, do ktorého programu zaradila aj bod odvolanie starostky z funkcie. Toto zasadnutie sa neuskutočnilo, keďže sťažovateľke bol od 1. júla 2000 po výmene zámky v dverách znemožnený prístup do budovy obecného úradu.

Sťažovateľka podala 1. júla 2000 trestné oznámenie Obvodnému oddeleniu Policajného zboru Spišské Podhradie vo veci výmeny zámky na budove obecného úradu a zamedzenia výkonu funkcie starostky, ktoré bolo uznesením ČTS: ORP-108/PP-2-200 z 5. januára 2001 odložené. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť Okresnej prokuratúre v Poprade (ďalej len „okresná prokuratúra“), ktorá bola uznesením prokurátora sp. zn. Pn 2262/00 z 31. januára 2001 zamietnutá z dôvodu, že ju podala neoprávnená osoba. Sťažovateľka požiadala 10. júla 2000 o pomoc vo veci tiež Okresný úrad v Levoči (ďalej len „okresný úrad“) - odbor všeobecnej vnútornej správy, vzhľadom na informáciu, že poslanci odstúpili okresnému úradu žiadosť o vyhlásenie nových volieb starostu obce B.. Okresný úrad jej túto skutočnosť potvrdil a oznámil, že dokumentácia bola postúpená Krajskému úradu v Prešove.

Dňa 25. júla 2000 doručila sťažovateľka okresnej prokuratúre návrh na podanie protestu vo veci pozastavenia výkonu uznesenia obecného zastupiteľstva z 30. júna 2000. Dňa 5. januára 2001 sa sťažovateľka obrátila ďalším podnetom na okresnú prokuratúru, v ktorom žiadala podať *„protest proti všetkým rozhodnutiam obecného zastupiteľstva“* a *„podnet na začatie trestného stíhania voči poslancom obecného zastupiteľstva“*. Prokurátor okresnej prokuratúry vyhodnotil podnet sťažovateľky ako trestné oznámenie a toto oznámenie z dôvodov uvedených v § 158 ods. 2 Trestného poriadku na ďalšie konanie neprijal, o čom vyrozumel sťažovateľku listom sp. zn. Pn 2262/00 z 31. januára 2001. Listom z 5. marca 2001 adresovaným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) podala sťažovateľka sťažnosť na nečinnosť okresnej prokuratúry vo veci jej podnetu z 5. januára 2001. Dňa 17. apríla 2001 doručila sťažovateľka Krajskej prokuratúre v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) ďalší podnet na vydanie protestu prokurátora vo veci nezákonnosti uznesenia o jej odvolaní z funkcie starostky. Náместník krajskej prokuratúry informoval sťažovateľku, že jej podnet z 5. januára 2001 postúpil okresnej prokuratúre na ďalšie konanie. S týmto vybavením svojho podnetu sťažovateľka nesúhlasila a listom z 30. mája 2001 adresovaným generálnej prokuratúre žiadala o priame vybavenie jej podnetu generálnou prokuratúrou. V podaní z 28. júla 2001 adresovanom generálnej prokuratúre sťažovateľka vyslovila nespokojnosť s postupom okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry pri vybavovaní jej podnetov.

Listom generálnej prokuratúry č. k. VI Gd 4369/01-14 z 18. septembra 2001 bola sťažovateľka informovaná, že v prípade jej „podnetu z 5. 1. 2001 sa jednalo o opakovaný podnet, ktorý smeroval proti vybaveniu Okresnej prokuratúry v Poprade č. Pn 4030/00 z 30. 8. 2001“, a keďže ho krajská prokuratúra meritórne nepreskúmala, bolo jej uložené, aby ho preskúmala a o výsledku informovala sťažovateľku. Okresná prokuratúra listom č. k. Pd 4020/01-24 z 13. augusta 2001 podnet sťažovateľky z 5. januára 2001 odložila. Krajská prokuratúra listom č. k. Kd 4134/01-4 z 30. októbra 2001 podnet sťažovateľky z 5. marca 2001 odložila, pričom v odôvodnení uviedla: „Okresná prokuratúra v Poprade sa Vaším podnetom zo dňa 5. 1. 2001 opätovne vybavovala pod sp. zn. Pd 4020/01 a tento listom zo dňa 13. 8. 2001 odložila.

V odkladacom liste okresná prokuratúra poukázala na tú skutočnosť, že Váš podnet zo dňa 5. 1. 2001 bol obsahom zhodný s Vaším podnetom zo dňa 30. 6. 2000 čiastočne doplnený o odborné vyjadrenia Vášho právneho zástupcu JUDr. S. Podnet z 30. 6. 2000 bol odložený listom okresnej prokuratúry sp. zn. Pn 4030/00 zo dňa 30. 8. 2000, v ktorom konštatuje, že o tom, či uznesenie obecného zastupiteľstva Obce B. zo dňa 30. 6. 2000, ktorým ste boli odvolaná z funkcie starostky obce bude akceptované a prípadne či budú vyhlásené nové voľby, rozhodne predseda NR SR na základe šetrenia stanoviska MV SR. Toto konanie podľa zákona č. 346/1990 Zb. v platnom znení skončilo vyhlásením nových volieb na deň 30. 6. 2001, ktoré boli vykonané a bol zvolený nový starosta.

Krajská prokuratúra v Prešove po preskúmaní vyššie citovaného odkladacieho listu sa s dôvodmi odloženia, v ňom uvedenými, stotožnila a považuje odkladací list za zákonný a správny.“.

Sťažovateľka adresovala generálnej prokuratúre ďalší podnet 15. decembra 2001. Prokurátor generálnej prokuratúry listom č. k. VI Gd 4616/01-20 z 22. februára 2002 sťažovateľke oznámil, že na základe preskúmania jej podnetu „nebol zistený zo strany tunajšej prokuratúry, dôvod pre prijatie osobitného prokurátorského opatrenia a zmenu stanovísk, ktoré Vám boli oznámené listami Okresnej prokuratúry v Poprade č. Pn 4030/00 z 30. 8. 2000 a č. Pd 4020/01 z 13. 8. 2001 a listom Krajskej prokuratúry v Prešove č. Kd 4134/01 z 30. 10. 2001“, a konštatoval, že „Týmto považujem Váš ďalší opakovaný podnet z 15. 12. 2001, ... ale i Váš podnet z 5. 1. 2001, ktorý bol podaný prostredníctvom

JUDr. S. na prokuratúre za vybavené. “. Zároveň bola sťažovateľka informovaná, že ďalšie opakované podnety v tejto veci budú vybavované iba vtedy, ak budú obsahovať nové skutočnosti (§ 34 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov).

Napriek upozorneniu generálnej prokuratúry sťažovateľka v ďalšom období adresovala orgánom prokuratúry ďalšie podnety, resp. podania (podnet z 1. februára 2002 doplnený 13. júna 2002, podnet zo 16. augusta 2002, podnet z 11. novembra 2003, z 5. marca 2004, z 29. augusta 2004, z 15. októbra 2004), ktoré príslušné orgány prokuratúry odkladali s odkazom, že ide o ďalšie opakované podnety v tej istej veci, ktoré neobsahujú nové skutočnosti.

O pomoc vo veci požiadala sťažovateľka aj štátneho tajomníka Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) listom zo 14. augusta 2000 a následne tiež sekciu volieb ministerstva vnútra, ktorej pracovníci uskutočnili vo veci miestne šetrenie 5. decembra 2000. O výsledku šetrenia bola sťažovateľka informovaná listom z 21. novembra 2001, podľa ktorého M. K. predložil pracovníkom ministerstva vnútra čestné prehlásenie, že mu mandát poslanca nezanihol. Sťažovateľka v podanej sťažnosti formulovala proti výsledku šetrenia výhrady a predložila ministerstvu vnútra listinné dôkazy o zániku mandátu poslanca M. K.. O ďalšom postupe ministerstva vnútra vo veci sa sťažovateľka v sťažnosti nezmieňuje. Z priloženej dokumentácie sa dá usúdiť, že ministerstvo vnútra po vykonaní šetrenia akceptovalo dôvody uvedené v uznesení obecného zastupiteľstva o odvolaní sťažovateľky z funkcie starostky a následne postúpilo spisový materiál predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) s návrhom na vyhlásenie nových volieb. Predseda národnej rady vo svojom rozhodnutí z 11. apríla 2001 o vyhlásení nových volieb do orgánov samosprávy obcí publikovanom v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka zákonov“) pod č. 144/2001 Z. z. okrem iného určil, že v obci B. sa 30. júna 2001 vykonajú nové voľby starostu.

Sťažovateľka tiež doručila 20. júla 2001 Okresnému súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) *„Návrh na začatie konania o určenie, že postup obecného zastupiteľstva obce B. nebol v súlade so zák. č. 369/1990 Zb. a odvolanie z funkcie starostky je neplatné“*.

Okresný súd konanie zastavil uznesením sp. zn. 12 C 640/01 z 26. novembra 2001, s tým, že po právoplatnosti uznesenia sa vec postúpi okresnej prokuratúre. Okresná prokuratúra listom č. k. Pd 2017/02-18 z 27. septembra 2002 oznámila okresnému súdu, že v uvedenej veci podnet sťažovateľky odložila.

Sťažovateľka na základe skutočností uvedených v sťažnosti navrhuje, aby vo veci jej sťažnosti ústavný súd prijal nasledovné rozhodnutie:

„Základné práva T. R. zúčastniť sa na správe vecí obecných priamo a slobodnou vôľou aj svojich zástupcov, ako aj občania majú za rovnakých podmienok právo na výkone funkcie starostky obce do doby zloženia sľubu novo zvoleného starostu a k voleným a iným funkciám bolo dňa 30. 6. 2000 pri priebehu a výsledku zasadania obecného zastupiteľstva konaného dňa 30. 6. 2000 v obci B. porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlasuje spôsob obmedzenia výkonu funkcie starostky obce B. – odvolanie z funkcie starostky obce B. na základe uznesenia obecného zastupiteľstva zo dňa 30. 6. 2000 za neplatné.“

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež preskúmať, či sťažnosť (návrh) nebola podaná oneskorene.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Sťažnosť podaná po uplynutí lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde je sťažnosť podaná oneskorene.

K porušeniu označených základných práv sťažovateľky malo dôjsť podľa sťažnosti priebehom a výsledkom zasadania obecného zastupiteľstva konaného 30. júna 2000, týkajúceho sa odvolania sťažovateľky z funkcie starostky.

Sťažovateľka sa však vo veci porušenia označených základných práv, ku ktorému malo dôjsť na zasadnutí obecného zastupiteľstva 30. júna 2000, na ktorom bolo prijaté uznesenie o odvolaní sťažovateľky z funkcie starostky, na ústavný súd neobrátila ani s podnetom (do 1. júl 2002), ani sťažnosťou, t. j. nechala márne uplynúť lehotu ustanovenú v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd z toho dôvodu odmietol jej sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní ako podanú oneskorene.

Podľa názoru ústavného súdu z § 48 ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 346/1990 Zb.“), podľa ktorého predseda národnej rady vyhlási nové voľby „... ak sa uprázdnilo miesto starostu obce (primátora)“, vyplýva, že nevyhnutným zákonným predpokladom pre vyhlásenie nových volieb starostu je uprázdnené miesto doterajšieho starostu (primátora).

Túto skutočnosť deklaroval predseda národnej rady vo svojom rozhodnutí z 11. apríla 2001 o vyhlásení volieb do orgánov samosprávy obcí, keď vyhlásil aj voľby starostu v obci B.. Toto rozhodnutie predsedu národnej rady bolo publikované v zbierke zákonov pod č. 144/2001 Z. z. a nadobudlo platnosť a účinnosť 11. apríla 2001.

Sťažovateľka mohla ešte aj po uverejnení tohto rozhodnutia predsedu národnej rady v zbierke zákonov v zákonom ustanovenej lehote (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde) namietnuť porušenie svojich základných práv. Sťažnosť ústavnému súdu však bola doručená až 22. decembra 2004.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2005